

ROZHODNUTÍ

ROZHODNUTÍ KOMISE

ze dne 29. března 2010

o vynětí průzkumu a těžby ropy a plynu v Anglii, Skotsku a ve Walesu z uplatňování směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/17/ES o koordinaci postupů při zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb

(oznámeno pod číslem K(2010) 1920)

(Pouze anglické znění je závazné)

(Text s významem pro EHP)

(2010/192/EU)

EVROPSKÁ KOMISE,

určitých podmínek se použije také na omezené povinnosti podle článku 27 uvedené směrnice.

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2004/17/ES ze dne 31. března 2004 o koordinaci postupů při zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb⁽¹⁾, a zejména na čl. 30 odst. 5 a 6 uvedené směrnice,

s ohledem na žádost podanou společností Shell U.K. Limited (dále jen „společnost Shell“) e-mailem ze dne 15. října 2009,

po konzultaci Poradního výboru pro veřejné zakázky,

vzhledem k těmto důvodům:

(3) Dne 15. října 2009 předala společnost Shell Komisi e-mailem žádost podle čl. 30 odst. 5 směrnice 2004/17/ES. Komise o tom v souladu s čl. 30 odst. 5 prvním pododstavcem informovala dopisem ze dne 21. října 2009 orgány Spojeného království, na který uvedené orgány odpověděly e-mailem ze dne 16. listopadu 2009. Komise také společnost Shell požádala e-mailem ze dne 17. listopadu 2009 o doplňující informace, které jí byly uvedenou společností předány e-mailem ze dne 25. listopadu 2009.

(4) Žádost předložená společností Shell se týká průzkumu a těžby ropy a plynu v Anglii, Skotsku a ve Walesu. V souladu s předchozími rozhodnutími Komise o spojení podniků⁽²⁾ byly v žádosti popsány tři různé oblasti, v nichž je společnost Shell činná, zejména:

a) průzkum ropy a zemního plynu;

b) těžba ropy a

c) těžba zemního plynu.

V souladu s výše uvedenými rozhodnutími Komise se „těžbou“ rozumí pro účely tohoto rozhodnutí také „rozvoj“, tj. zřizování vhodné infrastruktury pro budoucí těžbu (ropné plošiny, potrubí, terminály, apod.).

I. SKUTEČNOSTI

(1) Podle článku 27 směrnice 2004/17/ES byli zadavatelé zabývající se průzkumem nebo těžbou ropy nebo plynu ve Spojeném království oprávněni použít alternativní režim místo obvyklého souboru pravidel. Alternativní režim zahrnoval některé statistické povinnosti a povinnost dodržovat zásady zákazu diskriminace a zadávání zakázek na základě soutěže, pokud jde o zadávání zakázek na dodávky, stavební práce a služby, zejména s ohledem na informace o zamýšlených zakázkách, které zadavatel poskytuje hospodářským subjektům.

(2) Mechanismus článku 30 týkající se odchylky od ustanovení směrnice 2004/17/ES pro některé subjekty za

⁽²⁾ Viz zejména rozhodnutí Komise 2004/284/ES ze dne 29. září 1999 prohlašující spojení podniků za slučitelné se společným trhem a s dohodou o EHP (věc č. IV/M.1383 – Exxon/Mobil) (Úř. věst. L 103, 7.4.2004, s. 1) a následná rozhodnutí, mimo jiné rozhodnutí Komise ze dne 3. května 2007 prohlašující spojení podniků za slučitelné se společným trhem (věc č. IV/M.4545 – Statoil/Hydro) podle nařízení Rady (ES) č. 139/2004.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 134, 30.4.2004, s. 1.

II. PRÁVNÍ RÁMEC

- (5) Článek 30 směrnice 2004/17/ES stanoví, že zakázky určené pro umožnění výkonu jedné z činností, na které se směrnice 2004/17/ES vztahuje, se touto směrnicí neřídí, pokud je daná činnost v členském státě, ve kterém má být vykonávána, přímo vystavena hospodářské soutěži na trzích, na které není omezen přístup. Přímé vystavení hospodářské soutěži se posuzuje na základě objektivních kritérií s přihlédnutím ke zvláštním rysům dotčeného odvětví. Přístup na trh se považuje za neomezený, pokud členský stát provedl a uplatňuje příslušné právní předpisy EU k otevření daného odvětví nebo jeho části.
- (6) Jelikož Spojené království provedlo a uplatňuje směrnici Evropského parlamentu a Rady 94/22/ES ze dne 30. května 1994 o podmínkách udělování a užívání povolení k vyhledávání, průzkumu a těžbě uhlovodíků⁽¹⁾, přístup na trh by v souladu s čl. 30 odst. 3 prvním pododstavcem směrnice 2004/17/ES měl být považován za neomezený. Přímé vystavení hospodářské soutěži na konkrétním trhu by mělo být posouzeno na základě různých kritérií, z nichž žádné není samo o sobě rozhodující.
- (7) Pro účely posouzení, zda je příslušný subjekt vystaven přímé hospodářské soutěži na trzích, jichž se toto rozhodnutí týká, se přihlíží k tržnímu podílu rozhodujících subjektů a stupni koncentrace těchto trhů. Vzhledem k tomu, že pro různé činnosti, jichž se toto rozhodnutí týká, se podmínky liší, provede se pro každou činnost a trh samostatné posouzení.
- (8) Tímto rozhodnutím není dotčeno uplatňování pravidel hospodářské soutěže.

III. POSOUZENÍ

- (9) Předchozí rozhodnutí Komise uvedená výše ve 4. bodě odůvodnění určila, že všechny tři činnosti, na které se vztahuje tato žádost (průzkum ropy a zemního plynu, těžba ropy a těžba zemního plynu), se týkají samostatných trhů s produkty. Je proto třeba je zkoumat odděleně.

Průzkum ropy a zemního plynu

- (10) Podle zavedené praxe Komise⁽²⁾ představuje průzkum ropy a zemního plynu jeden relevantní trh s produkty, jelikož na začátku není možné určit, zda průzkum skončí

nálezem ropy či zemního plynu. Dále byl na základě uvedených dlouhodobé praxe Komise stanoven celosvětový zeměpisný rozsah uvedeného trhu.

- (11) Tržní podíly subjektů podílejících se na průzkumu lze stanovit pomocí tří proměnných: kapitálových výdajů, prokázaných zásob a předpokládané produkce. Použití kapitálových výdajů se však pro stanovení tržních podílů subjektů na trzích průzkumu uhlovodíků ukázalo jako nevhodné, mj. vzhledem k velkým rozdílům mezi požadovanými výšemi investic, které jsou v různých zeměpisných oblastech nezbytné. Průzkum ropy a zemního plynu v Severním moři např. vyžaduje vyšší investice než průzkum na Středním východě.
- (12) Pro posouzení tržního podílu hospodářských subjektů v tomto odvětví byly běžně použity dva další parametry, tj. jejich podíl na prokázaných zásobách a na předpokládané těžbě⁽³⁾.
- (13) Podle dostupných informací⁽⁴⁾ dosáhly k 31. prosinci 2008 celkové prokázané celosvětové zásoby ropy a zemního plynu 385 miliard normálních krychlových metrů ekvivalentu ropy (dále jen „Sm³ o. e.“). Podíl společnosti Shell na uvedeném množství byl 1,759 miliardy Sm³, což odpovídá podílu na trhu ve výši 0,46 %. K 1. lednu 2009 dosáhly celkové prokázané zásoby ropy a zemního plynu ve Velké Británii něco přes 0,88 miliardy Sm³ o. e.⁽⁵⁾, tedy o něco více než 0,22 %. Podíl společnosti Shell je ještě menší. Podle dostupných informací existuje přímá úměra mezi prokázanými zásobami ropy a plynu a předpokládanou budoucí těžbou. Podle dostupných informací nic nenasvědčuje tomu, že by se podíl společnosti Shell na trhu podstatně lišil, pokud by byl stanoven na základě předpokládané těžby místo prokázaných rezerv. V níže uvedeném 14. a 17. bodě odůvodnění jsou uvedeny tržní podíly společnosti Shell a jejích hlavních konkurentů v těžbě ropy a plynu. Vzhledem k závislosti mezi prokázanými zásobami a skutečnou těžbou lze tyto údaje rovněž považovat za měřítko stavu hospodářské soutěže na uvedených trzích. Trh průzkumu není vysoce koncentrovaný. Kromě státních společností je trh charakterizován přítomností dvou dalších mezinárodních vertikálně integrovaných soukromých společností, tzv. „velmi významných“ společností (BP a ExxonMobil) a určitým počtem tzv. „významných“ společností. Tyto prvky jsou známkou přímého vystavení hospodářské soutěži.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 164, 30.6.1994, s. 3.

⁽²⁾ Viz zejména výše uvedené rozhodnutí Exxon/Mobil a v nedávné době rozhodnutí Komise ze dne 19. listopadu 2007 prohlašující spojení podniků za slučitelné se společným trhem (věc COMP/M.4934 – KazMunaiGaz/Rompetrol) podle nařízení Rady (ES) č. 139/2004.

⁽³⁾ Viz zejména výše uvedené rozhodnutí Exxon/Mobil (25. a 27. bod odůvodnění).

⁽⁴⁾ Viz bod 5.2.1 žádosti a v ní uvedených zdrojů, zejména k ní připojené „BP Statistical Review of World Energy, June 2009“.

⁽⁵⁾ Což je 0,34 bilionu Sm³ plynu, které se rovnají 0,34 miliardy Sm³ o. e. a 3,4 miliardy barelů ropy odpovídajícím 0,540 miliardy Sm³, což dohromady představuje 0,88 miliardy Sm³.

Těžba ropy

- (14) Podle zavedené praxe Komise ⁽¹⁾ rozvoj a těžba (surové) ropy tvoří samostatný trh, jehož zeměpisný rozsah je celosvětový. Podle dostupných informací ⁽²⁾ dosáhla v roce 2008 celková celosvětová denní těžba ropy 81 820 milionu barelů. Ve stejném roce vytěžila společnost Shell celkem 1 771 milionů barelů denně, a její podíl na trhu tak činil 2,16 %. Pro účely tohoto rozboru je důležité zohlednit stupeň koncentrace a příslušný trh jako celek. Z tohoto pohledu Komise konstatuje, že trh těžby surové ropy je charakterizován přítomností velkých státních společností a dvou dalších mezinárodních vertikálně integrovaných soukromých společností (tzv. „velmi významných“ společností: BP a ExxonMobil, jejichž podíly na těžbě ropy v roce 2008 představovaly 3,08 % a 2,32 %) a rovněž určitým počtem tzv. „významných“ společností ⁽³⁾. Z uvedených údajů vyplývá, že se trh skládá z řady subjektů, a je možno předpokládat, že mezi nimi probíhá účinná hospodářská soutěž.

Těžba zemního plynu

- (15) Předchozí rozhodnutí Komise ⁽⁴⁾ týkající se dodávek ropy konečným zákazníkům rozlišilo mezi plynem s nízkou hodnotou výhřevnosti (LCV) a plynem s vysokou hodnotou výhřevnosti (HCV). Komise také posuzovala, zda by se dodávky zkapalněného zemního plynu (LNG) měly odlišovat od dodávek zemního plynu dopravovaného potrubím ⁽⁵⁾. Následující rozhodnutí Komise ⁽⁶⁾ týkající se mimo jiné rozvoje a těžby zemního plynu však ponechalo nezodpovězenou otázku, zda pro účely uvedeného rozhodnutí existovaly oddělené trhy s plynem s nízkou hodnotou výhřevnosti (LCV), s plynem s vysokou hodnotou výhřevnosti (HCV) a zkapalněným zemním plynem (LNG), „jelikož konečné posouzení není dotčeno přijatou definicí“. Pro účely tohoto rozhodnutí lze také tuto otázku ponechat otevřenou z těchto důvodů:

— společnost Shell netěží LNG,

— společnost Shell U.K. Limited vyvíjí činnost ve Velké Británii (Skotsku, Anglii a ve Walesu), kde promptní trhy s plynem, tzv. National Balancing Point, nerozlišuje mezi plynem s nízkou hodnotou výhřevnosti (LCV) a plynem s vysokou hodnotou výhřevnosti (HCV). Společnost National Grid plc (britský vnitrostátní správce plynárenské sítě) je odpovědná za jakost plynu vstupujícího do sítě.

⁽¹⁾ Viz zejména výše uvedené rozhodnutí Exxon/Mobil a v nedávné době pro KazMunaiGAZ/Rompotol.

⁽²⁾ Viz s. 8 „BP Statistical Review of World Energy, June 2009“, připojený k žádosti, dále uváděný jako „BP Statistics“.

⁽³⁾ Jejichž podíly na trhu jsou menší než podíly „velmi významných“ firem.

⁽⁴⁾ Rozhodnutí Komise 2007/194/ES ze dne 14. listopadu 2006, kterým se spojení označuje za slučitelné se společným trhem a s fungováním Smlouvy o EHP (věc COMP/M.4180 – Gaz de France/Suez) (Úř. věst. L 88, 29.3.2007, s. 47.).

⁽⁵⁾ Viz zejména výše uvedené rozhodnutí ve věci Gaz de France/Suez.

⁽⁶⁾ Výše uvedené rozhodnutí Statoil/Hydro.

- (16) Pokud jde o zeměpisný trh, předchozí rozhodnutí Komise ⁽⁷⁾ stanovila, že zahrnuje Evropský hospodářský prostor (EHP) a případně také Rusko a Alžírsko.

- (17) Podle dostupných informací ⁽⁸⁾ dosáhla v roce 2008 celková těžba plynu v EU 190,3 miliardy Sm³ a v EHP ve stejném roce 289,5 miliardy Sm³. Společnost Shell vytěžila v roce 2008 celkem 37,60 miliard Sm³ a její podíl na trhu činil 12,99 %. V roce 2008 těžba v Rusku dosáhla hodnoty 601,7 Sm³ a v Alžírsku 86,5 miliardy Sm³. Celková těžba v EHP, Rusku a Alžírsku tedy činila 976,7 miliard Sm³, z nichž podíl společnosti Shell představoval 3,85 %. Stupeň koncentrace na trhu těžby zemního plynu je také nízký vzhledem k přítomnosti dvou „velmi významných“ společností (ExxonMobil a BP s tržními podíly 10–20 % a 5–10 %) „významných“ společností (Statoil a Total s tržními podíly řádově 10–20 % a 5–10 %) a tlaku dvou dalších důležitých státních společností, jmenovitě ruské společnosti Gazprom a alžírské společnosti Sonatrach (s tržními podíly 30–40 % a 10–20 % ⁽⁹⁾). Tyto prvky jsou známkou přímého vystavení hospodářské soutěži.

IV. ZÁVĚRY

- (18) Vzhledem k faktorům zkoumaným v 5. až 17. bodě odůvodnění lze mít za to, že podmínka přímého vystavení hospodářské soutěži stanovená v čl. 30 odst. 1 směrnice 2004/17/ES je splněna ve vztahu k těmto službám v Anglii, Skotsku a ve Walesu:

a) průzkum ropy a zemního plynu;

b) těžba ropy a

c) těžba zemního plynu.

- (19) Jelikož se podmínka neomezeného přístupu na trh považuje za splněnou, směrnice 2004/17/ES by se neměla použít v případě, že zadavatelé udělují zakázky, které mají umožnit poskytování služeb uvedených v 18. bodě odůvodnění písm. a) až c) v Anglii, Skotsku a ve Walesu, ani v případě, že jsou v uvedených zeměpisných oblastech pořádány veřejné soutěže na vykonávání této činnosti.

- (20) Toto rozhodnutí je založeno na právní a skutkové situaci z října až prosince 2009, jak se jeví na základě informací předložených společností Shell a orgány Spojeného království. Rozhodnutí lze revidovat, pokud by v případě zásadních změn právní či skutkové situace došlo k tomu, že by nebyly splněny podmínky pro uplatnění čl. 30 odst. 1 směrnice 2004/17/ES,

⁽⁷⁾ Viz např. rozhodnutí uvedená ve 4. bodě odůvodnění výše.

⁽⁸⁾ Viz zejména „BP Statistics“, s. 24.

⁽⁹⁾ Viz rozhodnutí Statoil/Hydro.

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Směrnice 2004/17/ES se neuplatní na zakázky udělované zadavateli, které mají umožnit poskytování těchto služeb v Anglii, Skotsku a ve Walesu:

- a) průzkum ropy a zemního plynu;
- b) těžbu ropy a
- c) těžbu zemního plynu.

Článek 2

Toto rozhodnutí je určeno Spojenému království Velké Británie a Severního Irska.

V Bruselu dne 29. března 2010.

Za Komisi
Michel BARNIER
člen Komise
